- VERTROUWELIJK -

Rapportage onderzoek

15 april 2025

Gemeente Maashorst

BING

Bureau Integriteit BV | Van Boetzelaerlaan 22G | 3828 NS Amersfoort | T 033 247 43 00 | info@bureauintegriteit.nl | www.bureauintegriteit.nl
Ingeschreven in het Handelsregister onder nummer 32104160

Deze rapportage mag uitsluitend worden aangewend ten dienste van de doelstelling van de opdracht. Het is niet toegestaan deze rapportage – of delen daaruit – zonder onze toestemming aan te wenden voor andere doeleinden.

BING biedt gespecialiseerde adviesexpertise, onderzoeksexpertise en een vraagbaakfunctie aan op het gebied van integriteit en ongewenste omgangsvormen. Het bureau richt zich daarbij zowel op de publieke sector (gemeenten, provincies, etc.), semipublieke sector, als het bedrijfsleven. Onze adviseurs werken vanuit onze drie kernwaarden: onafhankelijk, deskundig en met respect.

Inhoudsopgave

1. Inleiding 4
   1.1 Aanleiding en doelstelling 4
   1.2 Door BING verrichte werkzaamheden 4
   1.3 Procesbeschrijving 5
2. Samenvatting 6
   2.1 Aanloop naar het onderzoek 6
   2.2 Kunstcollectie oud-Uden 7
   2.3 Vermissing kunstwerken, waaronder zeefdruk van Andy Warhol 7
   2.4 Vermeende uitspraak m.b.t. de wetenschap bij wie de Warhol aan de muur hangt 9
3. Conclusie en aanbevelingen 9
   3.1 Conclusies over de vermiste kunstwerken 9
   3.2 Aanbevelingen 10

1. Inleiding

Deze rapportage is opgesteld naar aanleiding van een opdracht tot een onafhankelijk onderzoek van het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Maashorst. De opdracht is vastgelegd in de offerte van BING van vrijdag 22 november 2024, die op dinsdag 26 november 2024 voor akkoord is ondertekend.

1.1 Aanleiding en doelstelling

In voornoemde offerte zijn de aanleiding en doelstelling als volgt verwoord:

> ***'Aanleiding***
> *Ons is de volgende aanleiding geschetst. Sinds 1 januari 2022 vormen de voormalige gemeenten Landerd en Uden samen de gemeente Maashorst. In 2018 is in de voormalige gemeente Uden een inventarisatie uitgevoerd van de kunstcollectie. Op basis van de inventarisatie heeft de toenmalige raad in september 2018 de beslissing genomen om een deel van de kunstcollectie in bruikleen te geven aan Museum Krona, een deel van de werken tentoon te stellen in het gemeentehuis en de overige werken op te slaan en vervolgens terug te geven aan de kunstenaar, dan wel de juridische erfgenamen, dan wel te veilen. De kunstwerken zijn tijdelijk opgeslagen in de bibliotheek van de voormalige gemeente Uden. Uiteindelijk is de collectie in het gemeentehuis van de gemeente Maashorst opgeslagen. Op 9 november 2023 heeft een raadslid vragen gesteld over de kunstcollectie. De portefeuillehouder heeft destijds toegezegd een inventarisatie van de kunstcollectie uit te laten voeren en de uitkomst aan de raad ter beschikking te stellen. Uit de inventarisatie werd bekend dat een aantal kunstwerken schade (waterschade en schimmelvorming) hebben opgelopen tijdens de verbouwing van het gemeentehuis en zijn afgevoerd en dat 46 kunstwerken niet meer in bezit zijn van de gemeente Maashorst. Eén van de vermiste kunstwerken betreft een zeefdruk van Prinses Beatrix van de kunstenaar Andy Warhol met een taxatiewaarde € 14.000. De taxatiewaarde van de 46 vermiste kunstwerken bedraagt € 22.335. De gemeente Maashorst heeft aangifte gedaan van vermissing van de kunstwerken. De concerncontroller en de directeur Sociaal Domein a.i. hebben een intern onderzoek uitgevoerd en met medewerkers [redacted] interviews gehouden. Op basis van het intern onderzoek hebben zij niet met zekerheid kunnen vaststellen of de vermiste kunstwerken (per ongeluk) zijn afgevoerd danwel zijn ontvreemd. Het college heeft besloten om opdracht te verstrekken aan een extern onderzoeksbureau om te komen tot objectieve en onafhankelijke waarheidsvinding rondom de kunstcollectie in combinatie met de doorkijk naar wat nodig is naar de toekomst toe voor verdere professionalisering en integriteitsbewustzijn in de organisatie.*
>
> ***Doelstelling onderzoek***
> *Doelstelling van het onderzoek is de relevante feiten en omstandigheden rondom de vermissing van de 46 kunstwerken te onderzoeken en in kaart te brengen. Het onderzoek naar de vermissing is enerzijds gericht op waarheidsvinding en daarnaast op het geven van aanbevelingen – indien aan de orde – met betrekking tot beheersmaatregelen (bijvoorbeeld rondom logistiek en beveiliging, risicobeheer, communicatie en verantwoordelijkheden) en het integriteitsbewustzijn binnen de organisatie. Wij zullen de uitkomsten van het onderzoek aan u rapporteren, zodat u op basis daarvan eventuele vervolgstappen kunt zetten.'*

1.2 Door BING verrichte werkzaamheden

In het kader van het onderzoek hebben wij de volgende werkzaamheden verricht:

- Kennisname en analyse van relevante documentatie over de inhoud van de casus, waaronder verslaglegging van het intern vooronderzoek en relevante documentatie verkregen van de opdrachtgever en de geïnterviewden, waaronder de Product en Dienstencatalogus Facilitair en het cultuurbeleid 2024 – 2030.
- Negen individuele interviews met de volgende medewerkers:
  - [redacted]
  - [redacted]
  - [redacted]
  - [redacted]
  - [redacted]
  - [redacted]

- Een individueel interview met het raadslid.
- Individuele interviews met twee wethouders (hierna: wethouder A en B).
- Telefonisch contact met de gemeentesecretaris.
- Een onderzoek in open bronnen.
- Het analyseren van de bevindingen.
- Het rapporteren van de bevindingen en conclusies, en aanbevelingen met betrekking tot beheersmaatregelen en het bevorderen van integriteitsbewustzijn.

Het onderzoek heeft plaatsgevonden in de periode december 2024 tot en met maart 2025. Tijdens het onderzoek fungeerden de concerncontroller en de directeur Sociaal Domein a.i. als contactpersonen voor de onderzoekers.

Werkwijze interviews
Alle geïnterviewden hebben vóór het interview een informatiebrief ontvangen waarin de aanleiding en doelstelling van het onderzoek zijn vermeld, alsmede de werkwijze van BING in het onderzoek en bij de interviews. Van elk interview is een conceptinterviewverslag gemaakt, dat vervolgens is voorgelegd aan de betreffende geïnterviewde ter verificatie. Na verificatie bij de geïnterviewde is het interviewverslag definitief gemaakt en gedeeld met de geïnterviewde. De relevante reacties van de geïnterviewden op het conceptinterviewverslag zijn in het definitieve interviewverslag verwerkt. Enkele geïnterviewden hebben uit eigen beweging of op verzoek van de onderzoekers documentatie tijdens of na het interview aan de onderzoekers ter beschikking gesteld. Deze documentatie is geanalyseerd en voor zover relevant verwerkt in deze rapportage.

1.3 Procesbeschrijving

De offerte van BING is op vrijdag 22 november 2024 opgesteld en op dinsdag 26 november 2024 voor akkoord ondertekend. Van de contactpersonen hebben wij op vrijdag 6 december 2024 de contactgegevens van [redacted] ontvangen. Na het verkrijgen van de contactgegevens zijn respectievelijk op dinsdag 10 december en woensdag 11 december 2024 telefonisch afspraken voor de interviews gemaakt. Op woensdag 18 december 2024 hebben wij de drie medewerkers geïnterviewd. Met [redacted], zijn op woensdag 11 en donderdag 12 december 2024 telefonische afspraken voor de interviews gemaakt die, gelet op hun beschikbaarheid en vanwege de kerstperiode, vervolgens op woensdag 8 januari 2025 hebben plaatsgevonden. Met de twee wethouders (hierna: wethouder A en B) en [redacted] zijn op vrijdag 24 januari 2025 telefonische afspraken gemaakt en hebben de interviews op maandag 3 februari 2025 plaatsgevonden. Met de gemeentesecretaris is op dinsdag 11 februari 2025 telefonisch contact geweest en met [redacted] heeft na telefonisch contact op maandag 10 februari 2025 op donderdag 13 februari 2025 via MS-teams een interview plaatsgevonden. In het proces van informatieverwerking en rapportage zijn daarna nog enkele aanvullende vragen gesteld aan enkele geïnterviewden. De conceptrapportage is op 20 maart 2025 aan de opdrachtgever verstrekt en op 1 april met de opdrachtgever besproken.

2. Samenvatting

Doelstelling van het onderzoek is enerzijds de relevante feiten en omstandigheden rondom de vermissing van de 46 kunstwerken te onderzoeken en in kaart te brengen. In dit hoofdstuk worden de belangrijkste bevindingen van het onderzoek samengevat en geven wij weer wat op basis van het onderzoek al dan niet kan worden vastgesteld. Een chronologische tijdlijn met de belangrijkste gebeurtenissen op hoofdlijnen, is opgenomen als bijlage 1 bij onderhavige rapportage. De gedetailleerde bevindingen van het onderzoek zijn in bijlage 2 opgenomen.

Het onderzoek is tevens gericht op het geven van aanbevelingen met betrekking tot beheersmaatregelen bijvoorbeeld rondom beleid en richtlijnen, logistiek, beveiliging, risicobeheer, communicatie, eigenaarschap en het integriteitsbewustzijn binnen de organisatie. Deze aanbevelingen zijn opgenomen in paragraaf 3.2. waarbij ook de al genomen beheersmaatregelen worden besproken.

2.1 Aanloop naar het onderzoek

Wij beginnen de relevante feiten en omstandigheden rondom de vermissing met de vraag van een raadslid in de begrotingsvergadering van donderdag 9 november 2023 tot aan het besluit op basis van de uitkomsten van het intern vooronderzoek tot het instellen van een extern onafhankelijk onderzoek eind oktober 2024.

Vraag van het raadslid
In de begrotingsvergadering van donderdag 9 november 2023 verzoekt een raadslid om het taxatie/inventarisatie rapport van de kunstcollectie van de voormalige gemeente Uden. Het raadslid verklaart aan BING dat hij naar de taxatie/inventarisatie heeft gevraagd vanwege het voornemen om de cultuursector te korten voor een bedrag van € 70.000. Het raadslid beoogde dat de opbrengst van de verkoop van de kunstcollectie, een financiële oplossing zou kunnen bieden voor het tekort binnen de cultuursector. Het verzoek van het raadslid is op de toezeggingenlijst van de raad geplaatst.

Handelingen na vraag van het raadslid over de kunstcollectie
Teneinde inzicht te krijgen in de status van de kunstcollectie ontving wethouder A [redacted] op woensdag 29 mei 2024 een Exceloverzicht met de bestandsnaam overzicht kunstcollectie Oud-Uden. Daaropvolgend heeft begin juni 2024 een overleg plaatsgevonden tussen [redacted] en wethouder A waarbij kennis is genomen van de inhoud van het overzicht kunstcollectie Oud-Uden. Uit het overzicht blijkt dat van 104 kunstwerken niet bekend is waar die zijn en 46 kunstwerken niet meer in bezit zijn van de gemeente, omdat die zouden zijn afgestoten. Op basis van die informatie heeft wethouder A een agenda opgesteld voor een overleg met [redacted] en [redacted] met drie agendapunten: 1) Inventarisatie en taxatie, 2) Toezeggingen raad, 3) E-depot en een algemeen agendapunt dat het wenselijk is een ruimte te hebben waar alle kunst in opslag kan worden genomen of te verkennen samen met Krona Museum een goede oplossing te zoeken waar mogelijk de provincie (BHIC & Brabants Erfgoed) iets kan betekenen. Volgens wethouder A kreeg hij pas eind augustus 2024 antwoord op zijn gestelde vragen (na afwezigheid vanwege persoonlijke omstandigheden en het zomerreces) en heeft hij na de zomer van 2024 in een van de collegevergaderingen gemeld dat hij nog te weinig informatie had over de status van de ontbrekende kunstwerken om de raad hierover transparant te informeren. Op basis van dat gegeven hebben het college en de directie gezamenlijk besloten een intern onderzoek in te stellen ten einde meer duidelijkheid te verkrijgen.

Intern vooronderzoek
Het interne (voor)onderzoek uitgevoerd door de concerncontroller en de directeur Sociaal Domein a.i., begon op donderdag 3 oktober 2024 en is eind oktober 2024 afgerond. Met betrokken (voormalig) medewerkers en (voormalig) managers zijn gesprekken gevoerd teneinde de feiten en omstandigheden rondom de vermiste kunstwerken in kaart te brengen. Het interne onderzoek is afgerond met een ‘memo inzake tijdlijn, feiten en bevindingen kunstcollectie’ gedateerd 31 oktober 2024. In de memo is een tijdlijn van de gebeurtenissen geschetst en zijn adviezen gegeven over vervolgstappen. Naar aanleiding van de resultaten van het vooronderzoek heeft het college besloten tot een objectief onafhankelijk onderzoek door een extern onderzoeksbureau. Hiervoor heeft de concerncontroller op dinsdag 12 november 2024 een collegevoorstel geschreven. Aan BING is op dinsdag 26 november 2024 de opdracht verstrekt voor het uitvoeren van een

onafhankelijk onderzoek met de nadruk op de vermissing van de 46 kunstwerken alsmede te adviseren over leerpunten voor de toekomst.

2.2 Kunstcollectie oud-Uden

De vermiste kunstwerken komen uit de kunstcollectie oud-Uden. In deze paragraaf beschrijven wij wat bekend is geworden over de kunstcollectie oud-Uden: de taxatie uitgevoerd in 2016, het collegeadvies van 2018, inventarisatie in de periode 2019 – 2021, de teruggegeven kunstwerken aan de kunstenaars of familie, de verbouwing van het gemeentehuis en constatering dat de kunstwerken onbeschermd in de kelder waren opgeslagen.

Uit het onderzoek volgt dat de kunstcollectie oud-Uden tot aan de verbouwing onder andere in het gemeentehuis heeft gehangen. Medio 2016 heeft Apresa B.V. op verzoek van de gemeente een taxatie uitgevoerd. In het taxatierapport is een overzicht van de getaxeerde kunstwerken opgenomen. Vervolgens heeft de raad op basis van een collegeadvies d.d. 6 september 2018 een besluit genomen over de kunstcollectie, daar de gemeente op een verantwoorde wijze afstand van de kunstcollectie wilde doen. In het collegeadvies staan een vijftal bestemmingen beschreven; 1) een deel van de kunstwerken in bruikleen geven aan het Museum voor Religieuze Kunst (MRK), 2) het overige deel van de kunstcollectie zo mogelijk laten zien in het gemeentehuis, 3) een vijftig tot honderdtal kunstwerken die verkregen zijn vanuit de Beeldende Kunstenaarsregeling (BKR) en aangekochte kunstcollectie ontzamelen door ze terug te geven aan de kunstenaar, 4) als de kunstenaar afstand doet van het kunstwerk deze veilen, 5) kunstwerken die niet geveild worden overdragen aan de stichting Onterfd Goed. Voorts heeft [redacted] in de periode 2019–2021 een ronde langs alle kunstwerken gemaakt waaronder een interne ronde om te vragen wie kunstwerken wilde behouden in de werkkamer of te ruilen met een ander kunstwerk uit de kelder. Voor de registratie van de kunstwerken die teruggeven zouden worden aan de kunstenaar of diens familie, heeft zij gebruikt gemaakt van het Excel-overzicht van de kunstwerken van eerder uitgevoerde taxatie in 2016. Uit het onderzoek blijkt dat de kunstwerken voor de verbouwing van het gemeentehuis zijn verzameld en opgeslagen in de kelder van het gemeentehuis. Uit het onderzoek werd bekend dat de kunstwerken tijdens de verbouwing van het gemeentehuis onbeschermd in de kelder hebben gestaan, verschillende keren zijn verplaatst en zowel door de verbouwing als later in juli 2023 door een lekkage (water) schade hebben opgelopen.

2.3 Vermissing kunstwerken, waaronder zeefdruk van Andy Warhol

Hieronder vatten wij de gebeurtenissen samen die hebben geleid tot de vermissing van rolcontainers met kunstwerken, waaronder de zeefdruk van Andy Warhol. De gebeurtenissen vangen aan met de ontstane waterschade en het daaruit voortvloeiende contact met de verzekering, de verdeling van de beschadigde kunstwerken, de constatering van de vermissing van de kunstwerken en het overleg wat daarna heeft plaatsgevonden. Als laatste beschrijven wij de categorieën van het overzicht van de kunstcollectie oud-Uden, waaronder de categorie van de 46 vermiste kunstwerken.

Waterschade en contact met de verzekering

Uit het onderzoek blijkt dat de zeefdruk van Andy Warhol aan de achterzijde zichtbare waterschade had opgelopen. [redacted] heeft vervolgens op woensdag 16 augustus 2023 samen met [redacted] van de ontstane waterschade aan deze zeefdruk foto's gemaakt. Voorts heeft [redacted] contact opgenomen met de verzekering en aangegeven dat zij verwacht dat er geen expert ingezet hoeft te worden, aangezien volgens haar de ontstane schade onder het eigen risico van € 2.500 zou blijven waarna de melding is gesloten. De verwachting dat de schade onder het eigen risico zou blijven heeft [redacted] gebaseerd op de enkel zichtbare waterschade aan de achterzijde van de zeefdruk van Andy Warhol.

Verdeling van de kunstwerken

Zoals hierboven beschreven was in augustus – september 2023 duidelijk dat meerdere kunstwerken die onbeschermd in de kelder van het gemeentehuis stonden zichtbare (water) schade hadden opgelopen. [redacted] heeft samen met [redacted] de kunstwerken geschouwd en een verdeling gemaakt in de beschadigde kunstwerken en die vervolgens ingedeeld in verschillende bestemmingen waaronder: veilen, teruggeven aan de kunstenaar of diens familie en aanbieden

aan het grofvuil. De kunstwerken zijn vervolgens per bestemming op verschillende rolcontainers gezet. [redacted] heeft benoemd dat de zeefdruk van Andy Warhol hier onderdeel van was. Uit het onderzoek is geen duidelijkheid verkregen over het precieze aantal rolcontainers. De rolcontainers zijn bij elkaar in een afgesloten ruimte 'sport opslag' in de kelder gezet. [redacted] zou tegen [redacted] hebben gezegd welke rolcontainers voor grofvuil mochten worden aangeboden en welke bewaard moesten blijven. [redacted] kan zich niet meer herinneren wie bij de uitleg over de rolcontainers aanwezig is geweest en wanneer dit was.

Constatering vermissing van kunstwerken

[redacted] heeft verklaard dat hij op maandag 2 oktober 2023 constateerde dat nog slechts één rolcontainer in de ruimte 'sport opslag' stond. [redacted] verklaart dat hij op maandagmorgen 2 oktober 2023 met de medewerkers die op vrijdag 29 september 2023 hadden opgeruimd heeft gesproken en telefonisch met [redacted], aangezien die niet op [redacted] werkt. [redacted] kan zich daarvan herinneren dat [redacted] zei dat hij alle kunstwerken aan het grofvuil had meegegeven. [redacted] kan zich niet herinneren wat [redacted] en [redacted] hierover hebben gezegd, maar geeft aan dat er een vervelende sfeer ontstond aangezien kunstwerken waren opgeruimd die bewaard moesten blijven. [redacted] geeft aan dat hij na de constatering dat de kunstwerken, waaronder de zeefdruk van Andy Warhol, aan het grofvuil waren meegegeven direct melding heeft gedaan bij zijn toenmalig leidinggevende. Uit de interviews volgt dat [redacted] zich naar eigen zeggen niet allemaal herinneren op welk moment kunstwerken zijn afgevoerd. Zo heeft [redacted] verklaart dat hij vanaf mei 2023 meerdere keren meerdere kunstwerken die beschadigd en vies waren in de restcontainer (660 liter) heeft gedaan. Hij kan zich niet meer herinneren wanneer dat is geweest, wel kan hij zich herinneren dat [redacted] daar een keer bij zijn geweest. Op de vraag of [redacted] ook eind september 2023 op een vrijdag kunstwerken heeft weggegooid geeft hij aan dat dit zeker mogelijk is, maar hij geen exacte datum weet. Desgevraagd heeft [redacted] aangegeven dat hij nu weet hoe de zeefdruk van Andy Warhol eruitziet, maar zich niet kan herinneren of deze onderdeel is geweest van de kunstwerken die hij heeft weggegooid. Uit het onderzoek is derhalve niet met zekerheid bekend geworden op welk moment [redacted] (al dan niet samen met [redacted]) kunstwerken aan het grofvuil heeft aangeboden en of de zeefdruk daar onderdeel van was. Uit het onderzoek is wel bekend geworden dat op verschillende momenten kunstwerken met zichtbare (water) schade zijn weggegooid zonder die te registeren. Op basis van de verklaringen stellen wij vast dat de zeefdruk van Andy Warhol in augustus/september 2023 nog in de kelder aanwezig was en sinds maandag 2 oktober niet meer en sindsdien wordt vermist. Op basis van de verklaringen zou de zeefdruk met andere kunstwerken, waarvan een deel bestemd was om te veilen, zijn afgevoerd met het grofvuil.

Overleg maandag 2 oktober 2023

Naar aanleiding van de constatering dat op een na alle rolcontainers aan het grofvuil zijn meegegeven heeft op maandag 2 oktober een overleg plaatsgevonden waar [redacted] bij aanwezig waren. Tijdens het overleg stond centraal wat er precies is gebeurd. Tijdens het overleg is gesproken over het verzamelen van alle kunst waaronder ook de kunstwerken van de voormalige gemeente Landerd. Uit de interviews volgt dat na het overleg, afgezien van enkele gesprekken binnen [redacted], verder geen onderzoeksactiviteiten zijn uitgevoerd. Volgens [redacted] omdat de [redacted] zich alleen bezighield met opslag en niet met het beheer van de kunstcollectie. Volgens [redacted] heeft hij in tegenstelling tot wat vermeld staat in de memo van donderdag 31 oktober 2024 - waarin de uitkomsten van het interne onderzoek aan de gemeentesecretaris zijn gepresenteerd - de directie niet in kennis gesteld. Volgens [redacted] stond de vermissing van de kunstcollectie wel op de agenda van Portefeuillehoudersoverleg van wethouder A. Wethouder A verklaart echter dat de vermissing van de kunstwerken niet op de agenda van het Portefeuillehoudersoverleg heeft gestaan; wel is op de actielijst van de portefeuillehouder per maandag 20 november 2023 een actiepunt aangemaakt, dit naar aanleiding van de toezegging in de begrotingsvergadering van donderdag 9 november 2023, met het verzoek om een inzicht te geven in de kunstcollectie van de voormalige gemeente Landerd en Uden. Wij stellen gelet op het voorgaande vast dat er in 2023 geen noemenswaardige onderzoeksactiviteiten na de constatering van de vermissing zijn opgestart.

Inventarisatie kunstcollectie en het aantal van 46 vermiste kunstwerken

Uit het onderzoek werd over de inventarisatie van de kunstcollectie oud-Uden onder andere bekend dat [redacted] op het overzicht kunstcollectie oud-Uden (vanuit de taxatie uit 2016) de status van de kunstwerken heeft bijgehouden en die vervolgens (naderhand) heeft onderverdeeld in de volgende categorieën; geel: niet aanwezig/niet bekend/afgevoerd wegens schade, blauw: terug naar de kunstenaar/familie, rood: aanwezig geweest voor veiling maar afgestoten, groen: veiling, oranje: aanwezig in gemeentehuis in Uden (mogelijk waterschade) en paars: Museum Krona. Tijdens de inventarisatie is haar opgevallen dat er meer kunstwerken zouden zijn dan op het overzicht kunstcollectie oud-Uden vermeld staan. Zij geeft hierbij de voorbeelden van een kunstwerk dat aan [redacted] in bruikleen zou zijn gegeven en kunstwerken die in scholen zouden hangen, maar waarvan de schoolleiding bij navraag niet kon aangeven waar de kunstwerken zijn. Desgevraagd heeft [redacted] aangegeven dat het aantal van 46 vermiste kunstwerken bekend is geworden uit het overzicht kunstcollectie oud-Uden waarop is bijgehouden welk kunstwerk waar is. [redacted] geeft aan dat de 46 kunstwerken het aantal is wat geveild had kunnen worden (rood in haar overzicht) aangezien die niet of nauwelijks schade hadden.

2.4 Vermeende uitspraak m.b.t. de wetenschap bij wie de Warhol aan de muur hangt

Van een van de contactpersonen werd vernomen dat iemand had gehoord dat wethouder A of het raadslid zou hebben gezegd: *"Ik weet zeker bij wie de kunstcollectie aan de muur hangt"* of woorden van gelijke strekking. Om nader inzicht te krijgen in de herkomst van de uitspraak hebben wij naast de verklaringen van wethouder A en het raadslid ook wethouder B hiernaar gevraagd. Wethouder A en het raadslid verklaren niet bekend te zijn met deze uitspraak. Wethouder B verklaart dat de gemeentesecretaris tijdens een van de collegevergaderingen in oktober – november 2024 dit als zijnde een van de scenario's zou hebben genoemd. De gemeentesecretaris heeft hierover verklaard dat zij in een collegevergadering in oktober of november 2024 gezegd heeft: *"Ik heb gehoord dat bekend is bij wie het kunstwerk (de Warhol) aan de muur hangt"* om wethouder A te motiveren hierover wat toe te laten lichten, aangezien zij dit van hem zou hebben gehoord in een eerder bilateraal overleg. Wethouder A verklaart dat hij ergens in september 2024 met de gemeentesecretaris sprak over het toen nog gaande intern onderzoek. De suggestie dat mogelijk kunstwerken bij iemand thuis aan de muur hangen is volgens wethouder A toen geopperd vanwege het feit dat zij niet wisten wat feitelijk met de verdwenen kunstwerken was gebeurd. In deze periode, net na de zomer van 2024 heeft wethouder A een gesprek gehad met het raadslid en daarover heeft hij ook met de gemeentesecretaris in de bila gesproken. Volgens wethouder A heeft hij in de collegevergadering gezegd dat het raadslid meer vermoedens heeft dan hij aan het college wil zeggen. Het raadslid heeft desgevraagd aan BING verklaard dat hem niet bekend is wie welke kunst thuis aan de muur heeft hangen en voorts dat hij hierover niets gezegd heeft en hij hierover ook geen grap of losse opmerking heeft gemaakt. Uit de interviews maken wij op dat er niet geheel consistent over de vermeende uitspraak wordt verklaard en wij derhalve niet kunnen vaststellen of en door wie het is gezegd en/of de uitspraak op waarheid berust

3. Conclusie en aanbevelingen

3.1 Conclusies over de vermiste kunstwerken

Het onderzoek naar de vermissing van kunstwerken was enerzijds gericht op waarheidsvinding. Op basis van het onderzoek kan niet met zekerheid worden vastgesteld wat er met de vermiste kunstwerken is gebeurd. Het ontbreken van beleid, procedures en eigenaarschap rondom het onderwerp kunstwerken en het gegeven dat de kunstwerken tijdens de verbouwing onvoldoende aandacht hebben gekregen, is daar debet aan. Uit het onderzoek is niet met zekerheid bekend geworden op welk moment kunstwerken met het grofvuil zijn afgevoerd [redacted] en of de zeefdruk van Andy Warhol daar onderdeel van was. Uit het onderzoek is wel bekend geworden dat op verschillende momenten kunstwerken met zichtbare (water) schade zijn weggegooid zonder die te registeren. Op basis van de verklaringen stellen wij vast dat de zeefdruk van Andy Warhol in augustus/september 2023 nog in de kelder aanwezig was en sinds maandag 2 oktober niet meer en sindsdien wordt vermist. Op basis van de verklaringen zou de zeefdruk van Andy Warhol met andere kunstwerken, waarvan een deel bestemd was om te veilen, zijn afgevoerd met het grofvuil. Uit het overzicht kunstcollectie oud-Uden is af te leiden dat 46 kunstwerken bestemd waren om te veilen en

zouden zijn afgevoerd. Wij stellen verder vast dat na de constatering begin oktober 2023 dat de kunstwerken van op één na alle rolcontainers met het grofvuil zijn meegegeven, geen nadere onderzoekstappen zijn gezet vanwege het kennelijk ontbreken van de urgentie op de vermissing.

Uit het onderzoek blijkt dat er geen procedures of richtlijnen zijn ten aanzien van de kunstwerken over registratie, opslag, conserveren en beveiligen. Wat betreft het eigenaarschap van het onderwerp kunstcollectie is uit de beschikbare informatie niet bekend geworden bij wie het eigenaarschap van het onderwerp kunstcollectie was belegd. Uit de interviews werd wel bekend dat [redacted] en zodoende bij de kunstcollectie betrokken is geraakt. Daarna is het onderwerp kunstcollectie niet specifiek belegd.

Om herhaling te voorkomen is het noodzakelijk om het eigenaarschap in te richten op basis van de onderstaande aanbevelingen. Van een van de contactpersonen werd vernomen dat recent een beleidsmedewerker Cultuur is aangesteld die zich gaat bezighouden met de kunstwerken die momenteel nog in de kelder van het gemeentehuis staan opgeslagen. Onderhavig onderzoek benadrukt het belang van een cultuur waarin medewerkers zich bewust zijn van de verantwoordelijkheden bij dergelijke waardevolle zaken.

3.2 Aanbevelingen

Onderdeel van de doelstelling van onderhavig onderzoek is het geven van aanbevelingen met betrekking tot beheersmaatregelen. Zoals in de vorige paragraaf vermeld blijkt uit het onderzoek dat er geen beleid, procedures of richtlijnen zijn ten aanzien van de kunstwerken over registratie, opslag, conserveren en beveiligen. Uit de interviews werd bekend dat richtlijnen ten aanzien van de kunstcollectie zijn opgenomen in de Producten en Diensten catalogus Facilitair en het cultuurbeleid 2024-2030. In het cultuurbeleid staat onder andere:

> *(…)*
> *"We willen de toegankelijkheid van kunst in de openbare ruimte vergroten door goede informatievoorziening te verstrekken over deze werken onder andere via het digitale platform. Aanvullend daarop verkennen we de mogelijkheid om stukken uit de gemeentelijke kunstcollectie die nu in depot staan zichtbaar te maken in onze dorpshuizen en andere openbare panden."*
> *(…)*

In de Producten en Dienstencatalogus staat over de kunstcollectie alleen vermeld wie te raadplegen bij vragen over de kunstcollectie en dat het facilitair service center helpt bij het archiveren van de kunstwerken.

Gezien het ontbreken van procedures en richtlijnen in het Cultuurbeleid 2024 – 2030 en in de Producten en Dienstencatalogus adviseren wij die alsnog op te stellen. Hieronder geven wij een opsomming van de beheersmaatregelen die urgent zijn op basis van de bevindingen van het onderzoek. Wij merken hierbij op dat het treffen van onderstaande maatregelen mede afhankelijk zal zijn van de financiële of historische waarde van de kunstwerken. We geven daarom in overweging voorafgaand aan onderstaande aanbevelingen voor registratie en conservatie, een taxatie plaats te laten vinden om deze financiële of historische waarde vast te stellen. Echter, ook indien de financiële waarde van de aanwezige kunstwerken deze maatregelen niet volledig rechtvaardigen, adviseren wij wel passende procedures en richtlijnen op te stellen, waarbij in ieder geval wordt geborgd dat een toereikende registratie plaatsvindt en maatregelen voor zorgvuldige opslag, beveiliging en transport worden genomen en vastgelegd, mede gelet op mogelijke historische en/of emotionele waarde die gehecht kunnen worden aan de kunstwerken, buiten de financiële waarde. Ten aanzien van het integriteitsbewustzijn merken wij op dat het treffen van deze beheersmaatregelen ook bij zal dragen aan het besef bij medewerkers dat zij werken met bezittingen die waarde vertegenwoordigen.

- ***Registratie***

Het registeren van verkregen kunstwerken is essentieel voor het beheer en herkomstbepaling te denken aan het vastleggen van:

- de titel van het kunstwerk;
- de naam kunstenaar;

- de techniek en materialen;
- afmeting en gewicht;
- de staat van het kunstwerk;
- foto van het kunstwerk;
- datum van aankoop/verkoop;
- factuurgegevens/ (echtheid)certificaten;
- opslaglocatie.

- ***Geconserveerde opslag***

Het geconserveerd opslaan van kunstwerken is essentieel voor het behoud van de kunstwerken. Uit het onderzoek blijkt dat dit niet goed gegaan is door de kunstwerken te stallen in de kelder van het gemeentehuis, waarbij de kunstwerken (water)schade hebben opgelopen. Deskundige geconserveerde opslag is derhalve noodzakelijk.

- ***Toegang en beveiliging***

Om te voorkomen dat onbevoegden toegang krijgen tot opgeslagen kunstwerken kunnen qua beveiliging digitale sleutelsystemen met toegangslogging en het installeren van camera- en alarmsystemen worden ingezet.

- ***Transport***

Bij transport van kunstwerken gebruik maken een gespecialiseerd transportbedrijf en de kunstwerken beveiligd verpakken (tags) bij het verplaatsen van de kunstwerken.

- ***Integriteitsbewustzijn***

Om het verantwoordelijkheidsgevoel van medewerkers ten aanzien van waardevolle bezittingen te vergroten, adviseren wij medewerkers afdoende te informeren welke bezittingen als waardevol dienen te worden beschouwd. Het zorgvuldig en integer omgaan met waardevolle bezittingen is essentieel voor een betrouwbare werkomgeving. Het voorbeeldgedrag vanuit het leidinggevend kader speelt hierbij ook een cruciale rol, niet alleen door het beleid en procedures aan te scherpen maar die ook dusdanig uit te dragen. Het organiseren van periodieke integriteitsworkshops waarin praktijkvoorbeelden en dilemma's worden besproken dragen ook bij aan het integriteitsbewustzijn.

Voorts adviseren wij de kunstwerken die ten tijde van het opmaken van de rapportage nog verspreid in de kelder van het gemeentehuis Maashorst staan, te inventariseren en te registeren.

Toelichting grondslagen

In dit document kunt u secties vinden die onleesbaar zijn gemaakt. Deze informatie is achterwege gelaten op basis van de Wet open overheid (Woo). De letter die hierbij is vermeld correspondeert met de bijbehorende grondslag in onderstaand overzicht.

J Art. 5.1 lid 2 sub e

Het belang van de openbaarmaking van deze informatie weegt niet op tegen het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen